

**КОНФЕРЕНЦІЯ «РОЗВИТОК ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ ФУНКЦІОНУВАННЯ
ЗАЛІЗНИЧНИХ СТАНЦІЙ ТА ВУЗЛІВ» ПАМ'ЯТІ
ПРОФЕСОРА МИКОЛИ РОМАНОВИЧА ЮЩЕНКА**

У 2015 році виповнюється 85 років з дня заснування Дніпропетровського національного університету залізничного транспорту імені академіка В. Лазаряна (ДПТ). За роки свого існування ДПТ став потужним освітнім і науковим центром Придніпровського регіону. Бренд «ДПТ» визнаний не тільки в Україні та на пострадянському просторі, але й далеко за його межами, і вже давно став своєрідним знаком якості – як у підготовці фахівців для транспортної галузі, так і у науково-практичних розробках. Досягнення університету – це результат самовідданої щоденної багаторічної праці потужного колективу діїтвців. Однак є ті особистості, які стали наріжним каменем, своєрідним стрижнем в історії ДПТ та відіграли визначальну роль у його становленні і розвитку.

Однією з таких визначних для ДПТ та для вітчизняної залізничної галузі в цілому постатей є Микола Романович Ющенко, професор, доктор наук, видатний вчений, який 13 років (з 1958 р. по 1971 р.) був ректором ДПТ та 35 років (з 1937 р. по 1972 р.) очолював кафедру «Станції та вузли».

В грудні 2014 р. ДПТ відзначав 110-ту річницю з дня народження цієї видатної людини. З ім'ям Миколи Романовича Ющенка пов'язаний значний період розвитку цілих напрямків експлуатаційної залізничної науки. Серед наукових інтересів видатного вченого були розробка та удосконалення єдиних технологічних процесів роботи під'їзних колій промислових підприємств та магістральних залізниць; дослідження процесу скочування вагонів з сортувальних гірок; розробка та впровадження засобів механізації та автоматизації сортувального процесу; розробка типових проектів залізничних станцій та локомотивних депо.

Професор М. Р. Ющенко є автором перших типових конструкцій гіркових горловин сортувальних парків та методики їх аналітичного розрахунку; під його безпосереднім керівництвом розроблено проекти декількох великих механізованих сортувальних гірок; він також є співавтором конструкції паркового вагонного уповільнювача типу РНЗ-2, що впроваджений на більшості сортувальних станцій СРСР. За ініціативи М. Р. Ющенка у 1961 р. у ДПТі при кафедрі «Станції та вузли» була створена галузева науково-дослідна Гіркововипробувальна лабораторія, яка стала провідною установою Міністерства шляхів сполучень СРСР, що здійснювала весь комплекс наукових досліджень техніко-експлуатаційних характеристик сортувальних гірок та гіркової техніки.

Микола Романович – засновник наукової школи взаємодії промислових підприємств і залізничного транспорту. Під час евакуації ДПТ до Новосибірська у роки Великої Вітчизняної війни саме під керівництвом М. Р. Ющенка вперше був розроблений та впроваджений єдиний технологічний процес роботи промислово-транспортного комплексу – Кузнецького металургійного комбінату та станції Новокузнецьк-Сортувальний Томської залізниці, що дозволило суттєво збільшити випуск металу для потреб оборони держави. В подальшому науковцями ДПТ під керівництвом М. Р. Ющенка були розроблені єдині технологічні процеси роботи багатьох залізничних станцій і промислових підприємств.

Досягнення М. Р. Ющенка відзначені цілою низкою державних нагород, а також присвоєно звання Винахідник СРСР та Заслужений працівник вищої школи УРСР. Микола Романович прожив довге та плідне життя і до його останньої хвилини займався педагогічною та науковою діяльністю на посаді професора кафедри «Станції та вузли». 28 лютого 1995 року скінчився життєвий шлях видатного вченого і педагога.

В рамках заходів, присвячених відзначенню 110-ї річниці професора М. Р. Ющенка, 11 грудня 2014 року у ДПТі пройшла науково-практична конференція «Розвиток теорії та практики функціонування залізничних станцій та вузлів».

Пленарне засідання конференції було присвячене саме вшануванню пам'яті цієї видатної особистості. В залі засідань в цей день зібрались керівний склад університету, викладачі та студенти факультету «Управління процесами перевезень» (УПП), а також співробітники

університету, яким довелося особисто знати Миколу Романовича, бути його студентами або працювати разом з ним.

Конференцію відкрив ректор університету професор Пшінько О. М., який у своїй промові відзначив величезний внесок М. Р. Ющенка у розвиток та становлення ДПТУ як освітнього та наукового центру зі світовим ім'ям. Особливу увагу О. М. Пшінько звернув на господарську сторону роботи М. Р. Ющенка на посаді ректора ДПТУ, коли було збудовано три житлові будинки для викладачів, плавальний басейн та спортивний комплекс.

З основними етапами життєвого шляху Миколи Романовича присутніх познайомили студенти факультету УПП Кім Марина та Коломоєць Юлія, яка до речі отримує стипендію імені М. Р. Ющенка.

Завідувач кафедри «Станції та вузли» професор Бобровський В. І. розповів про історію становлення кафедри під керівництвом М. Р. Ющенка, а доцент Березовий М. І. – про сьогодення Гіркововипробувальної науково-дослідної лабораторії, яку створив та тривалий час очолював Микола Романович. Березовий М. І. відзначив, що у своїй новітній історії лабораторія гідно продовжує наукові традиції, започатковані її першим керівником, а також успішно розвиває нові напрямки наукової роботи. Наразі основними напрямками роботи Гіркововипробувальної лабораторії є удосконалення технології взаємодії залізниць і промислових підприємств, розробка та оцінка проектів залізничних станцій, випробування вагонних уповільнювачів, удосконалення логістики залізничних перевезень, розробка нормативних документів, що регламентують перевізний процес, розробка навчальних комплексів для підготовки фахівців з експлуатації залізниць, зокрема, комп'ютерних тренажерів для чергових по станції.

Своїми спогадами про М. Р. Ющенка та цікавими фактами з його життя поділились професор Жуковицький І. В., приват-професор Кізяков В. Я., старший викладач Абросимов Ю. Д. та доцент Цимбалюк С. К., який працював разом з Миколою Романович над створенням вагонного уповільнювача РНЗ-2, що був впроваджений на більшості сортувальних станцій СРСР. Про роботу М. Р. Ющенка у роки Великої Вітчизняної війни та післявоєнного відновлення ДПТУ розповіла доцент Агієнко І.В., зазначивши, що, навіть у цих надскладних умовах, Микола Романович нарівні з питаннями, пов'язаними з евакуацією та реєвакуацією, займався і науково-дослідною роботою, керуючи важливими для країни розробками.

Проректор з наукової роботи професор Мямлін С.В., підводячи підсумки засідання, закликав гідно продовжувати справу видатного вченого, розвивати його ідеї та разом рухати залізничну науку до нових звершень на користь нашої держави.

Після пленарного засідання відбулось засідання наукової секції конференції, на якому було заслухано доповіді науковців та студентів університету щодо можливих напрямків вирішення окремих актуальних проблем транспортної системи України. Загалом до участі у конференції надійшло близько 50 доповідей від науковців з транспортних університетів та підприємств України, Російської Федерації та Республіки Білорусь.

Особливий інтерес викликали доповіді професора Козаченка Д. М. та доцента Папахова О. Ю., присвячені проблемі організації руху вантажних поїздів за розкладом, що успішно практикується в багатьох країнах світу. Доповідачі розглянули як переваги «жорстких» ниток графіку руху поїздів, так і недоліки такої системи, а також можливі напрямки її впровадження на залізницях України. Жваве обговорення викликали доповідь доцента Окорокова А.М. щодо вирішення деяких проблем транспортної логістики в Україні та аспірантки Єльнікової Л. О., доповідь якої була присвячена сучасним методам прогнозування поїзної роботи на залізничних напрямках з перспективою створення на її основі адаптивної автоматизованої системи оперативного управління роботою локомотивного парку. У доповіді аспіранта Пугача О.В. було порушено актуальну проблему ефективного використання сучасних систем супутникової навігації на залізницях України, а студент Різдванецький Д. В. познайомив присутніх з досить оригінальним підходом до вирішення проблеми покращення роботи міського транспорту Дніпропетровська.

Підводячи підсумки конференції завідувач кафедри «Станції та вузли» професор Бобровський В. І. відзначив високий науковий рівень та практичну цінність запропонованих у представлених доповідях підходів до вирішення проблем транспортної галузі нашої держави, а також висловив сподівання, що запропоновані науковцями організаційно-технічні рішення

знайдуть підтримку на виробництві і їх реалізація сприятиме підвищенню ефективності функціонування транспортної галузі України.